

Feltkonservering af tak, knogle, horn.

Margit Petersen (6-3-06)

Metodens anvendelse

Denne metode er velegnet til organisk materiale, der stabiliseres udelukkende ved tørring. Visse emner kan have behov for imprægnering efter tørring.

Metodens idegrundlag

Tørringsskader sker altid i genstandens overflade.

Tørringsrevner sker, hvis materialet ikke tørrer jævnt gennem hele materialer, oftest når tørringsprocessen går for hurtigt.

Inspirationen til metoden stammer fra trækonserveringsmetoders ønske om flytning af overflader ved indpakning i skumgummi før imprægnering og tørring og den såkaldte ”grønlandsmetode”, hvor indpakning forsinker tørring.

Arbejdsgang

Genstanden renses, skylles og udvandes evt. i demineraliseret vand.

Genstanden omvikles stramt med strimler af syrefrit silkepapir i mange lag. Især tæt på overfladen skal papiret ligge stramt omkring overfladen. Luftbobler undgås. Evt. fordybninger fyldes med vådt sammenfoldet papir. Lagets tykkelse afhænger af genstandens størrelse (jo tykkere gods – jo langsommere tørring – jo flere lag papir), men bør være mindst 1 mm tyk.

Herefter henligger genstanden til tørring i arbejdslokalet ved nogenlunde jævn temperatur, indtil det forventes den er tør. Små genstande (f.eks. kamfragmenter og nåle) er tørre efter 1-2 uger (eller hurtigere), mens kompakte knogler tager længere tid. Der er ikke lavet undersøgelser over, hvor lang tid det tager, eller om man kan forcere processen.

Min arbejdsgang har været således, at når først genstandene er omviklet og lagt til tørre, behøver de ikke længere min opmærksomhed, og de kan derfor henligge ubegrænset, indtil andre opgaver er tilendebragt.

Anvendelighed

Metoden er anvendt på tak og knogle ved Viborg Søndersø (VSM 800F). Desuden er metoden bl.a. anvendt ved knoglemateriale fra bronzealderen (Kvorning VSM 910E), knoglemateriale fra nordbotiden (Gården Under Sandet, KNK 1950) og hornmateriale fra bronzealder (Lynderup VSM 983F).

Metoden er desuden brugt ved tørring af rav.

Da metoden ikke fordrer brug af specialudstyr eller materialer kan metoden bruges ved alle former for feltarbejde og oftest med assistance af ufaglært personale.

Fordele og ulemper

Metoden giver genstanden dens oprindelige overflade, i modsætning til at når tørringen sker uden indpakning, hvor overfladen vil ”rejse” sig en lille smule og givet et mattere udseende.

Genstande fastholder deres dimensioner.

Metoden tilfører ikke genstanden materiale, der kan få betydning for evt. efterfølgende analyse, vejning el. lign.

Tørremetoden fordrer ingen opmærksomhed under forløbet og konservatoren kan koncentrere sig om andre ting imens.

Metoden er temmelig langsommelig i brug og er derfor uegnet til f.eks. store mængder affald.

Da genstanden er skjult under tørringsprocessen er det hverken muligt at følge tørringen eller evt. at fremvise genstanden under forløbet.

Materialforbrug

Helst demineraliseret vand.

Syrefrit silkepapir klippet i strimler.

(se Forhandlerliste)

Litteratur

Thomsen, Henrik 1997. Eksempler på konservering af oldsager fra arktisk. I: *Preprints. Nordisk Konservatorforbund XIV Kongres. Konserveringsmidler og konserveringsmetoder*. Oslo. Pp. 161-164.